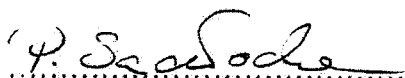

Zatwierdzam

Warszawa, 26 lipiec 2023 r.

Protokół nr 23/2023

z dwudziestego trzeciego posiedzenia grupy tematycznej ds. podejścia LEADER

W dniu 19 czerwca 2023 r. odbyło się XXIII posiedzenie grupy tematycznej ds. podejścia LEADER, w którym udział wzięli przedstawiciele: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, regionalnych sieci LGD, samorządów województw, lokalnych grup rybackich, organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie, pełniącego obowiązki sekretarza Grupy. W spotkaniu wzięło udział 44 osób.

Posiedzeniu przewodniczyła pani Elżbieta Siemiątkowska, przedstawiciel samorządu województwa kujawsko-pomorskiego zastępca przewodniczącego GTL, która przywitała wszystkich uczestników i przedstawiła formułę wraz z programem. Pan Grzegorz Wirtek, Zastępca Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej MRiRW zgłosił wniosek o usunięcie punktu 8 z agendy spotkania dotyczącego koncepcji inteligentnych wsi w LSR na lata 2023-2027 oraz stan przygotowań do wdrażania interwencji I.10.10 – Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi. Z powodu braku możliwości przedstawienia tego zagadnienia Pan Dyrektor zaproponował przesunięcie tego tematu na kolejne spotkanie. Prowadząca posiedzenie ogłosiła głosowanie w wyniku którego jedna osoba była przeciw. W związku z powyższym porządek obrad został przyjęty większością głosów z zaproponowaną zmianą.

Dominika Długosz-Dzierżanowska, przedstawiciel jednostki centralnej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zaprezentowała konkurs Przyjazna Wieś, który jest organizowany przez sieć w ramach operacji własnej i zaprosiła uczestników do składania projektów zrealizowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Dyrektor Grzegorz Wirtek wyraził zainteresowanie zapoznaniem się z projektami zgłoszonymi do konkursu.

Na spotkaniu Pani Beata Rodak, naczelnik Wydziału Aktywizacji Obszarów Wiejskich Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej MRiRW odniosła się do wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego

dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.13.1 – LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR. Na początku wypowiedzi wspomniała, iż zmiany w dokumencie zostały sporządzone na podstawie zgłoszonych uwag w ramach prekonsultacji przez LGD i UM. Pani naczelnik zarysowała jakiego typu uwagi pojawiały się najczęściej i jakich zagadnień dotyczyły. Pierwsze z uwag związane były z obiegiem dokumentacji konkursowej LGD-SW, konfliktem interesów oraz sprawozdawczością. Bardzo dużo uwag zostało zgłoszonych do definicji ujętych w „Słowniku”, jak podkreśliła pani naczelnik zdefiniowane zagadnienie jest bardzo istotne ponieważ posługujemy się nimi w dalszej części wytycznych. Główne uwagi dotyczyły definicji: inwestycji, inwestycji infrastrukturalnej, inwestycji w małą infrastrukturę, inwestycji nie/produkcyjnej. Uwagi dotyczyły również definicji krótkich łańcuchów dostaw żywności (KLŻ), ich tworzenia oraz rozwijania. Sporo uwag dotyczyło zdefiniowania tworzenia gospodarstw agroturystycznych, opiekuńczych, zagród edukacyjnych oraz ich rozwijania. Pani naczelnik zaznaczyła, że te zagadnienie resort będzie chciał określić przy współpracy departamentów merytorycznych MRiRW na podstawie istniejących informacji w opracowaniach, materiałach dotyczących tego obszaru a stworzona definicja będzie tylko i wyłącznie obowiązywała na potrzeby wytycznych dotyczących interwencji LEADER. Pani Rodak następnie przeszła do uwag/pytań zgłoszonych do pojęć takich jak koncepcja rozwoju, uzasadnienie ekonomiczne/uproszczony biznesplan, opis operacji, zaznaczając że są to pojęcia trochę wymienne. Koncepcja rozwoju jest najszerszym pojęciem, pełnym opisem realizacji projektu od podstaw, pomysłu poprzez cały okres relacji operacji. Uzasadnienie ekonomiczne / uproszczony biznesplan to aspekt ekonomiczny pomysłu, czyli to co założyliśmy w koncepcji łączymy z planem finansowym, określamy, co już posiadamy, jakie zasoby oraz co potrzebujemy zakupić i ile to będzie kosztowało, to jest tak zwany etap budżetowania operacji. Natomiast opis operacji to opis tej części pomysłu, który jest objęty wnioskiem o pomoc. Pani Rodak wspomniała, że resort rozważa przyjęcie jednego sformułowania „koncepcji” i tak jej opisanie aby zawierała elementy z pozostałych pojęć. Podczas prekonsultacji pojawiały się pytania odnośnie małego gospodarstwa, jak definiować takie gospodarstwo. Ministerstwo planuje przyjąć takie podejście jak przy wyborze LSR, czyli 10 ha i są to hektary fizyczne a nie przeliczeniowe, ponieważ do takich danych ma dostęp lokalna grupa działania, która weryfikuje wnioski beneficjentów w ramach warunków dostępu. Dużo uwag pojawiło się w kontekście wsparcia dwuzawodowców, czyli czy przyznawać pomoc w ramach podejmowania, rozwijania działalności gospodarczej przedsiębiorcom czyli osobom, które już gdzieś są zatrudnione na etacie – ta kwestia została pozostawiona do dalszej dyskusji w ramach pracy nad ostatecznym kształtem wytycznych.

W trakcie dyskusji na temat definicji małego gospodarstwa pojawiły się głosy o zwiększeniu liczby hektarów gospodarstwa nawet do 25 - 50 ha lub uwzględnieniu zróżnicowania regionalnego, bowiem w kilku województwach np. lubuskim, warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim prawie nie ma gospodarstw poniżej 10 ha. Dyrektor Wirtek wyjaśnił, że resort potrzebuje opracowania dokumentu, którym udokumentuje Komisji Europejskiej potrzebę zwiększenia powierzchni małych gospodarstw. Dyrektor zaproponował spotkanie przedstawicieli MRiRW, ARiMR i samorządów, aby wspólnie uzgodnić definicje małych gospodarstw.

W kwestii beneficjenta małej infrastruktury publicznej, który został ograniczony do JST, przedstawiciele lokalnych grup działania wnioskowali o objęcie również organizacji pozarządowych, które bardzo się sprawdziły przy realizacji wielu projektów i stanowią bazę do budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Sylwia Staniuk, główny specjalista Wydziału Aktywizacji Obszarów Wiejskich Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej MRiRW, analizując kolejne uwagi LGD do wytycznych, wyjaśniła, że operacje własne nie mają odrębnego trybu, będą one na równi konkurowały z innymi naborami. Jest to związane z systemem informatycznym prowadzonym dla wszystkich operacji LEADER. W tym przypadku biuro LGD przygotowuje wniosek a rada LGD ten wniosek ocenia. Uczestnicy spotkania zgłaszali obawy co do zachowania transparentności i konieczności konkurencji operacji beneficjentów z własnymi w jednym naborze, dlatego też w dyskusji zaproponowali propozycje wyłączenia projektów własnych z naboru. Argumentem jest to, że cechą projektów własnych jest wypełnienie luki, realizacja niszowych przedsięwzięć, którymi żaden z beneficjentów nie jest zainteresowany i potraktowanie ich jako projekty kluczowe dla danego LGD. Pan Andrzej Hałasiewicz, przedstawiciel Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, zaproponował, aby w kryteriach wyboru zapisać, że LGD może być wybrane i w ten sposób zabezpieczyć zarzuty o braku transparentności.

W drugim wystąpieniu pani naczelnik przedstawiła wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.13.1 – LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Zarządzanie LSR. Zaznaczyła, iż resort przygotowując te wytyczne bazuje na dokumentach z obecnego okresu programowania. Resort planuje płatności ryczałtowe oraz rozliczenie ryczałtowe. Zmieniły się natomiast szczegóły wdrażania, które jak podkreśliła Pani Rodak zostały jasno opisane w wytycznych

podstawowych. Założenia wytycznych dotyczące komponentu Zarządzanie LSR określają, że LGD będą mogły korzystać z zaliczki, która nie jest obwarowana gwarancją bankową i planuje się, że będzie wypłacana w czterech ratach. Pierwsza rata 20% a trzy kolejne po 10% każda, w ciągu półtora roku byłaby wypłacona cała zaliczka. Pierwsza transza na start niezwłocznie po podpisaniu umowy a następne transze byłyby półroczne. Założenie jest takie, że wniosek o płatność pojawia się w chwili, kiedy jest postęp w zakresie wdrażania LSR oraz rozlicza zaliczkę aby zapobiec nadmiernemu kumulowaniu się środków. W dalszej części wypowiedzi pani naczelnik zaprezentowała zobowiązania LGD, których początkiem jest podpisana umowa ramowa, dodatkowo trzeba przedstawić uchwały grupy, zorganizować biuro i zatrudnić pracowników. Ważne jest, że zaliczka zostanie wypłacona grupie, która ma już biuro i zatrudnionych pracowników. Jak podkreśliła pani Rodak, najważniejszym zobowiązaniem LGD jest praca nad wdrożeniem strategii.

Pani Naczelnik poinformowała, że w związku z wdrażaniem systemu informatycznego do obsługi naborów prowadzonych przez LGD, w nowym okresie programowania planowane jest szkolenie z jego obsługi dla LGD. Tomasz Piłat zgłosił Polską Sieć LGD jako testera do uczestniczenia w takim szkoleniu. Dyrektor Siemiątkowska potwierdziła, że planowane jest utworzenie grupy do testowania systemu i szkolenie będzie w formie kaskadowej. Jako pierwsi przeszkoleni zostaną pracownicy samorządu a potem samorzady przeszkolą pracowników LGD. Przygotowany również zostanie webinar o systemie informatycznym.

Ważnym elementem w dyskusji była liczba etatów w LGD. Jak zaznaczyli uczestnicy minimalne płace rosną i ciężko będzie grupom zatrzymać pracowników w ramach zaplanowanych etatów. Dlatego też proponowane jest zmniejszenie liczby etatów o co najmniej ½ etatu.

Po przeprowadzonej dyskusji oraz ustaleniu wniosków z posiedzenia zastępca przewodniczącego grupy zakończyła posiedzenie GTL.

Wnioski i ustalenia z posiedzenia:

1. Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.13.1 – LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR i komponent Zarządzanie LSR zostaną przekazane grupom i samorządom w lipcu 2023 r.

2. Propozycja ze strony LGD o elastyczne podejście do sposobu liczenia etatów np. zmniejszenie liczby etatów o co najmniej ½ etatu.
3. Prośba ze strony LGD o jasne opisanie okresu przejściowego w zakresie zarządzania LSR w celu uniknięcia problemów z realizacją i finansowaniem obecnie realizowanych zadań przez grupy.
4. Pan Tomasz Piłat, przedstawiciel regionalnej sieci LGD woj. warmińsko-mazurskiego, zgłosił Polską Sieć LGD jako testera do uczestniczenia w szkoleniu na temat systemu informatycznego ARIMR OFSA PROW.

Załączniki:

1. Agenda XXIII posiedzenia GTL
2. Prezentacja „Wdrażanie LSR wytyczne szczegółowe”
3. Zapis XXIII posiedzenia GTL w formie nagrania (dostępny w zasobach CDR w Brwinowie Oddział w Warszawie).

Sporządziła: Karolina Cygan, jednostka centralna KSOW, CDR Oddział Warszawa